

Таблица 8

Общая стоимость возобновляемых источников энергии

Наименование	Сумма
Солнечные батареи	930150
Ветряные турбины	3484690
Монтаж ветровой турбины	696938
Заработная плата диспетчера за год с учетом социальных отчислений	265200
Итоговая сумма	5376978

На основании проведенных расчетов, можно предположить, что внедрение альтернативных источников энергии в виде ветровых турбин и солнечных батарей позволяет сэкономить 1167022 рублей при подключении, по сравнению с классическим вариантом с использованием возможностей ЛЭП при расчетном сроке окупаемости предлагаемого проекта в 0,315 года.

СПИСОК ЛИТЕРАТУРЫ

1. Аль-Азавы Раад Сальман. Оценка ресурсов возобновляемых источников энергии для электроэнергетики Ирака : автореферат Аль-Азавы Раад Сальман - М., 2007.
2. Стыриков, М.А. Энергетика. Проблемы и перспективы : М.А. Стыриков, Э. Э. Шпильрайн. - М.: Энергия, 1981.
3. Скиннер, Б. Хватит ли человечеству земных ресурсов? : Б. Скиннер. - М.: Мир, 1989. – 264 с.

**ASSESSMENT OF THE FEASIBILITY OF ALTERNATIVE ENERGY IN CONSTRUCTION
IN THE PROTECTED ZONE OF THE «NATIONAL PARK SAMARSKAYA LUKA»
ECOVILLAGE**

©2013

Yu.N. Shevchenko, senior lecturer of the Department “Engineering protection of environment»
A.E. Krasnoslobodtseva, candidate of economic sciences, associate professor of the Department
“Engineering protection of environment»
Ja.V. Nechaev, student
Togliatti State University, Togliatti (Russia)

Annotation: In this paper the possibility of building an ethnographic village in the village Shiryaevo g.o. Zhigulevsk on the principle of «eco-village», which would require the introduction of new electric power resources. We consider two options. The first - the main supplier of electricity use in the Samara region - zhigulevskogo HPP (hydro power plant). The second - the opportunities of alternative energy. Identified environmental problems arising from the installation of power transmission lines. Metrological parameters investigated in the Samara region. Based on the analysis of the advantages and disadvantages of wind turbines proposed optimal design and conducted feasibility study of the project development.

Keywords: alternative energy, wind turbine, solar panels, ecology.

УДК 338.436.33

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ МОДЕРНИЗАЦИИ АГРАРНОЙ ЭКОНОМИКИ

© 2013

Я.В. Солтик, преподаватель кафедры финансов
Государственный институт управления кадрами, г. Киев (Украина)
В.В. Кужель, преподаватель кафедры «Менеджмент организации»
Херсонский экономико-правовой институт, г. Херсон (Украина)

Аннотация: В статье рассматривается понятие экономического горизонта, раскрываются его элементы и дается его определение как целостного физического базиса и социально-экономической среды. Разработаны и предложены основные принципы модернизации экономической системы и её отраслей, в том числе сельского хозяйства. Проводимый анализ позволяет автору рассмотреть развитие современного геоэкономического горизонта Украины через интеграцию и кластеры.

Ключевые слова: экономический горизонт, принципы модернизации экономики, интеграция, кластеризация, теории развития.

Традиційна парадигма регіонального розвитку, що втілює, насамперед, пріоритет матеріальних факторів розміщення, переживає кризу й уже не в змозі пояснити сучасні просторові процеси. У цей час економіка має потребу у виробленні нових теорій, концепцій, підходів і ідей, здатних адекватно розкрити з урахуванням змінних реалій сутність процесів, що відбуваються, у просторовому аспекті й сприяти виробленню інструментів нової політики.

Сучасне формування й розвиток ринкових відносин все більш спирається на теоретичні аспекти наукових обґрунтувань економічних реформ, серед яких особливе місце займає модернізація територіальної й галузевої економічної системи. Сутність регіональної економіки проявляється в процесі вивчення організації продуктивних сил, соціально-економічних відносин у взаємозв'язку із природно-економічними умовами.

Проблемами формування теоретико-методологічного забезпечення інноваційного розвитку аграрної сфери опікуються відомі вчені Гришова І.Ю., Крюкова І.О., Лебедева В.В., Шабатура Т.С., Замлинський В.А., Бечко П.К., Островська І.П. [1-7] та ін.

Структурний зміст регіональної економіки дозволяє віднести її до мезоекономіки, де вона функціонує як особливе господарське утворення, що характеризується множинністю форм. Регіональну економіку доцільно розглядати як сферу науки про економіку, що включає дослідження структури й форм організації територіального простору [1]

Для того, щоб зрозуміти сутність і значення просторової економіки, необхідно провести аналіз її розвитку, відповідно до якого виділені наступні етапи:

1. Перший пов'язаний зі створенням економічних районів з урахуванням переважаючого впливу комбінунання природних факторів і живої праці або, так званими, «доіндустріальними» економічними системами. У структурі розглянутих утворень переважали елементи, властиві аграрному типу господарювання; територіально-галузеві трансформації протікали повільно, а міжрайонна взаємодія характеризувалася незначними масштабами й, в основному, передбачала простий обмін товарами. У вивченні просторових проявів діяльності, економіка досліджувалася в рамках географічного простору, при цьому методи дослідження не вимагали професійної підготовки й результати спостережень були орієнтовані на вирішення наступних завдань: збір інформації про маловивчені райони; результати досліджень окремих районів застосовувалися для практичного використання всіма учасниками ринкового процесу, тому що існувала потреба в чіткому описі умов розвитку економічної системи.

2. На другому етапі відбулося формування економіки як складної системи, що визначає координату діяльності її суб'єктів. Основними ознаками даного періоду є: формування світового господарства й регіоналізація економічного простору. При цьому для економічних районів характерне стрімке зростання відносно змін границь і напрямків спеціалізації. Далі структура економіки районів все більшою мірою обумовлюється діяльністю великих компаній, що визначають конкурентоспроможність регіону.

3. На третьому етапі відбувається прийняття економіки як системи, що володіє й просторовою, і функціональною організацією господарювання:

- забезпечення взаємодії як окремих територіальних систем, так і економічного простору в цілому з параметрами зовнішнього середовища;

- економічний простір здобуває впорядкований вид, обумовлений різноманіттям умов утворення ра-

йонів, у якому крім капіталу, праці й природних ресурсів, здобувають важливе значення інформаційні й соціальні;

- обставини й фактори розвитку економіки дозволяють розглядати її у вигляді багаторівневої системи;

- ключове значення в розвитку районів здобуває соціальна складова економіки.

Економічний простір – це єдина спільність фізичного середовища й соціально-економічної надбудови, що представляє собою систему взаємозалежних елементів, що вступають у взаємодію за допомогою регулюючих економічних механізмів. Ефективний розвиток просторової економіки пов'язаний з поглибленням інтеграційних процесів і вдосконалюванням форм організації територій. До числа найбільш результативної форми організації економічного простору належить кластерний підхід.

Розуміння економічного простору як єдності фізичного базису й соціально-економічного середовища взаємодії господарюючих суб'єктів, формованої застосовуваними на території механізмами регулювання економіки дозволяє актуалізувати роль територіального середовища як самостійного фактора розміщення продуктивних сил у сучасних умовах.

Систематизація всього спектра точок зору, що зустрічаються в економічній літературі, свідчить про різні підходи до самого терміна економічний простір [2]. Досить часто спрощують сутність даного терміну, маючи на увазі під ним тільки якісь географічні рамки, у яких існує економічна система й відбуваються економічні процеси. У реальності дане поняття має більш глибинну суть, пізнання якої дозволяє на практиці реалізувати нові підходи до розвитку й розміщення продуктивних сил.

На рисунку 1 представлена теоретична основа дослідження економічного простору може служити сукупність: 1) географічних і геополітичних концепцій; 2) теорій розміщення продуктивних сил (що включають мікро-, макроекономічний підходи й поєднання даних підходів до розміщення); 3) сучасної парадигми територіального розвитку.

У сучасній постіндустріальній парадигмі територіального розвитку істотно трансформуються пріоритет основних факторів розміщення, що змінює функції території: з фізичного базису – місця розміщення матеріальних (ресурсних) факторів виробництва – вона все більше здобуває значимість просторового середовища для розвитку людського капіталу, інновацій і забезпечення саморозвитку території. Для постіндустріального розвитку усе більше стають необхідні не стільки матеріальні, скільки віртуальні ресурси розвитку – інформація, інновації, інфраструктура (комунікації) і інститути постіндустріального суспільства, зокрема мережні інститути прийняття рішень. Саме вони стають джерелом конкурентної переваги територій у постіндустріальну еру.

Застосування сукупності теорій дозволяє сформулювати підхід до визначення економічного простору: по-перше, визначення економічного простору повинне враховувати його комплексну сутність (територія, сукупність суб'єктів, середовище розвитку). По-друге, економічний простір – результат взаємодії господарюючих суб'єктів і макроекономічного середовища на території, тому в його визначенні повинне знайти відбиття поєднання мікро- і макроекономічних підходів у використанні простору. По-третє, необхідно врахувати еволюціонування функції простору в напрямку актуалізації його середовищної складової й підвищення ролі взаємодій господарюючих суб'єктів з метою самоорганізації.

Ми схильні розглядати визначення економічно-

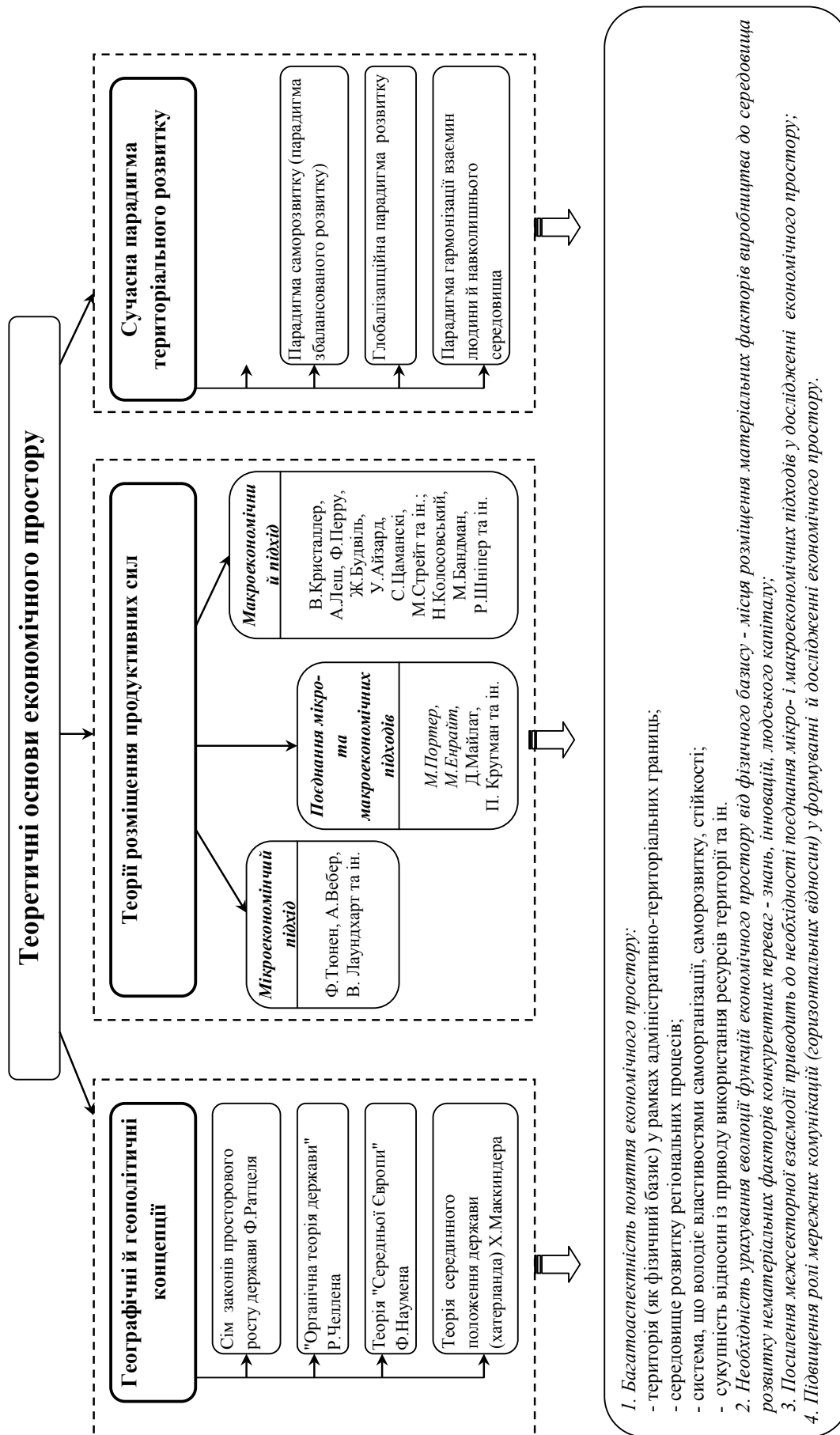

Рис. 1. Теоретичні основи дослідження економічного простору

го простору як поєднання, з одного боку, території розміщення й взаємодії господарюючих суб'єктів, відносини між якими складаються в певному соціально-економічному середовищі й, з іншого боку, соціально-економічного середовища взаємодії господарюючих суб'єктів, формованого застосовуваними на території механізмами регулювання економіки.

З вище наведеного розуміння економічного простору виходить, що його **складовими** є: 1) господарюючі суб'єкти; 2) відносини й взаємодії між ними; 3) механізми регулювання, обумовлені інституціональними умовами, створеними на території (сукупність норм, правил регулювання відносин й ін.).

У процесі переходу до постіндустріального розвитку усе більше буде підсилюватися функція простору як середовища розвитку аж до того, що вона може стати новим найважливішим фактором розміщення. Так, при розміщенні високотехнологічного виробництва ключову роль відіграє інноваційне середовище, що має певну територіальну прив'язку. Самостійність економічного простору як фактору розміщення доводить можливість формування синергетичного ефекту – у вигляді додаткової доданої вартості за рахунок ефективної взаємодії господарюючих суб'єктів, що є невід'ємним елементом економічного простору.

При підході до економічного простору як поєднання фізичного базису й середовища розвитку варто виділити як критерії типології територій:

- економіко-географічне положення в національному економічному просторі;
- рівень включеності в глобальний економічний простір;
- характеристика взаємодій господарюючих суб'єктів.

Відповідно до першого критерію можливе виділення центральних і периферійних територій, чие положення в національному просторі відрізняється по показниках транспортної доступності щодо інших регіонів і можливістю виконання функцій економічного, адміністративного, транспортного, інформаційного й ін. центру країни.

Другий критерій – рівень включення території в глобальний економічний простір. У цей час, на думку багатьох дослідників [3-5], відбувається становлення нової територіальної ієрархії, що характеризується, по-перше, тим, що локальні замкнуті ринки в нову просторову організацію глобалізованого світу не входять. По-друге, у сучасному світі в кращому положенні знаходиться не тільки той, хто виробляє товари, але й той, хто управляє їх потоками, хто залучає фінанси, права, найбільш кваліфіковані кадри, хто придумує й поширює технології. Це виражається в спрямованості переміщення в просторі економічної активності, коли одні території свідомо виносять за межі адміністративних границь певні види господарської діяльності, передаючи їх на аутсорсинг іншим територіям.

Виходячи з вищевикладеного, включеність території в глобальний економічний процес, їх ринкові позиції варто оцінювати по показниках обміну різними потоками: міграційне сальдо території; обсяг зовнішньоторговельного обігу; фінансовий результат на території; обсяг залучених іноземних інвестицій. Відповідно до отриманих значень показників можна виділити території, орієнтовані на локальні ринки, і орієнтовані на глобальні ринки.

Третій критерій - характеристика взаємодій господарюючих суб'єктів території. Оскільки за формою економічний простір являє собою мережну структуру взаємодій, що виникають у процесі економічної діяльності суб'єктів господарювання, просторовий розвиток включає опис зв'язків - каркаса взаємодій,

тобто числа господарюючих суб'єктів і інтенсивності зв'язків між ними.

дещо інший напрямок розвитку економічної системи Росії. Формування кластерів простежується в промисловості і енергетики [8, 9].

У геоеконічному просторі ряд дослідників виділяють дві основні моделі просторової організації територій – інтегровану (централізовану) і мережну [5]. Перша модель була реалізована ще в епоху індустріалізації й пов'язана з домінуванням у територіальному господарстві великих масових промислових виробництв. У мережних територіях господарська влада в цьому випадку не концентрується, а, навпроти, розподіляється. Економічна міць у цьому випадку визначається не обсягами виробництва, а мобілізаційним ресурсом всієї мережі, її загальним впливом на глобальні обміни. Замість жорсткої спеціалізації у вигляді багатопрофільності, властивої ієрархічно-організованим централізованим територіям, місцевим мережам властива гнучка спеціалізація, здатність до інновацій. Багато в чому ці якості мережних територій базуються на прихованому знанні й міждисциплінарному обміні інформацією, характерних для виробничих мереж. Зібрані разом підприємства, що входять у мережу кооперації й взаємодії, утворюють виробничий кластер.

До основних принципів подолання фрагментації й посилення єдності економічного простору території варто віднести:

- єдність стратегії розвитку території, що відображає погодженість інтересів всіх учасників співтовариства: влади – населення – бізнесу;
- погодженість стратегічних пріоритетів територіального й галузевого розвитку;
- поліцентризм, множинність зон випереджального економічного розвитку, здатних максимально втягти у свій розвиток навколишню територію;
- розвиток різного роду партнерств на території, включаючи між- та внутрісекторні партнерства, державно-приватні партнерства;
- застосування кластерного підходу до територіального розвитку.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Крюкова І.О. Фінансова архітектура інноваційного розвитку молокопереробних підприємств/ І.О.Крюкова// Облік і фінанси. 2013. №2. С.94-98.
2. Гришова І.Ю. Проблеми формування інноваційної системи України / І.Ю.Гришова, Т.М.Гнатєва// Інноваційна економіка. 2012. № 12. С.54-62.
3. Організація і перспективи розвитку виробництва у сільськогосподарських підприємствах: Монографія / Збарський В.К., Горьовий В.П., Срібнюк М.С. — К.: ННЦ ІАЕ, 2008. — 136 с
4. Гришова І.Ю. Повышение финансовой безопасности предприятий птицеводства/ И.Ю.Гришова, В.В.Бутенко // Вектор науки ТГУ. Серия: Экономика и управление. 2013. № 1. С.88-90.
5. Саблук П. Т. Концептуальні аспекти модернізації аграрного виробництва та розвитку сільських територій в Україні / П. Т. Саблук // Економіка АПК. 2010. № 8. С. 3–9.
6. Організаційно-економічна модернізація аграрної сфери: наукова доповідь / за заг. ред. акад. НААН П.Т. Саблука. – К. : ННЦ ІАЕ, 2011. – 342 с.
7. Аграрний сектор економіки України (стан і перспективи розвитку) / [Присяжнюк М.В., Зубець М.В., Саблук П.Т. та ін.] ; за ред. М.В. Присяжнюка, М.В. Зубця, П.Т. Саблука, В.Я. Месель-Веселяка, М.М. Федорова. – К. : ННЦ ІАЕ, 2011. – 1008 с.
8. Анисимова, Ю.А. Применение инновационных

схем распределения долговых обязательств на розничном рынке электрической энергии (мощности) России / Ю.А. Анисимова // Вектор науки ТГУ. Серия: Экономика и управление. 2010. № 1. С.12-15.

9. Анисимова, Ю.А., Кулагина, Е.А. Управление денежными потоками на предприятии ОАО «КУЙ-БЫШЕВАЗОТ» / Ю.А. Анисимова, Е.А. Кулагина // Вектор науки ТГУ. Серия: Экономика и управление. 2012. № 3. С. 5-11.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МОДЕРНІЗАЦІЇ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ

© 2013

Я.В. Солтик, викладач кафедри фінансів

Державного інституту управління кадрами, м. Київ (Україна)

В.В. Кузьмел, викладач кафедри «Менеджмент організацій»

Херсонський економічно-правовий інститут, м. Херсон (Україна)

Анотація: У статті розглядається поняття економічного горизонту, розкриваються його елементи і дається його визначення як цілісного фізичного базису і соціально-економічного середовища. Розроблено та запропоновано основні принципи модернізації економічної системи та її галузей, у тому числі сільського господарства. Проведений аналіз дозволяє автору розглянути розвиток сучасного гео-економічного горизонту України через інтеграцію та кластери.

Ключові слова: економічний горизонт, принципи модернізації економіки, інтеграція, кластеризація, теорії розвитку.

THEORETICAL PRINCIPLES OF AGRICULTURAL MODERNIZATION OF ECONOMICS

© 2013

J.V. Solytk, Lecturer of the department of Finance

National Institute of Personnel Management, Kyiv (Ukraine)

V.V. Kuzhel, lecturer in «Management»

Kherson Economics and Law Institute, Herson (Ukraine)

Annotation: The article discusses the concept of the economic horizon, reveals its elements and its definition is given as an integral basis of the physical and socio-economic environment. Developed and proposed the basic principles of the modernization of the economic system and its industries, including agriculture. The analyzes allows the author to consider the development of modern geo-economic horizon of Ukraine in the integration and clusters.

Keywords: economic horizon, the principles of economic modernization, integration, clustering, development theory.

УДК 338.12

ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ОЦЕНКИ ПОТЕНЦИАЛЬНЫХ ВОЗМОЖНОСТЕЙ АГРАРНЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ

© 2013

О.В. Митяй, кандидат экономических наук, доцент кафедры «Экономическая теория и право»

Уманский государственный педагогический университет имени Павла Тычины, Умань (Украина)

Аннотация: В статье рассматривается схема формирования и использования ресурсно-производственного потенциала, предложена методика сравнительной оценки эффективности использования. Представлены основные направления оценки потенциальных возможностей аграрных предприятий. Описывается совокупность факторов, влияющих на функционирование аграрных предприятий, раскрыта сущность понятий «фактор производства» и «производственный потенциал».

Ключевые слова: механизм; аграрные предприятия; ресурсно-производственный потенциал; потенциальные возможности; производственный потенциал; фактор.